

Олександр ХАРЧЕНКО, аспірант першого року навчання спеціальності

051 «Економіка»

Науковий керівник доктор економічних наук, професор

ЯСІНЕЦЬКА Ірина

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,

м. Кам'янець-Подільський

ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ СТИМУЛЮВАННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ

Стимулювання інтенсивного та економічно ефективного використання земельних ресурсів у сільському господарстві автоматично не вирішує екологічних проблем галузі. Потрібне застосування спеціальної групи методів, які за допомогою фінансово-економічних засобів змогли б господарюючі суб'єкти зацікавити у проведенні заходів щодо захисту й відтворення продуктивної сили землі, збереження екологічних функцій ґрунтового покриву, оздоровлення природного середовища сільської місцевості. Тобто мова йде про методи економічного стимулювання охорони земель та агроландшафтів.

Ці методи хоч і визначені законодавчо, але порядок їх застосування поки що не встановлено, тому на практиці механізм економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель не задіяний. Одночасно, вважати цей перелік вичерпним не слід, оскільки його потрібно конкретизувати та доповнити новими методами. [1, с. 49]

Проблема раціонального використання та охорони, особливо земель сільськогосподарського призначення нині набула надзвичайної ваги. Здійснення земельної реформи, розвиток ринкових відносин супроводжуються розшаруванням економічних інтересів землевласників і землекористувачів щодо характеру та інтенсивності використання землі як засобу сільськогосподарського виробництва. [4, с. 46] Значно зростає кількість суб'єктів землекористування та управління земельними ресурсами,

урізноманітнюються форми господарювання на землі. Передача землі у приватну власність здавалося б посилить зацікавленість господаря у раціональному бережливому використанні землі. Проте тут у дію вступають інші чинники землекористування, що носять інколи відверто деструктивний характер.

Прийняття нової редакції ЗК України, Законів України “Про землеустрій”, “Про охорону земель” зумовлює необхідність обґрунтування нових організаційно-економічних механізмів регіональної агроекологічної політики управління раціональним використанням та охороною сільськогосподарських угідь, збереженням і відтворенням родючості ґрунтів. [2, с. 86]

У зв’язку з цим, структурні моделі організаційно-економічних механізмів управління в галузі використання і охорони земель, будуть мати такий вигляд (рис. 1).

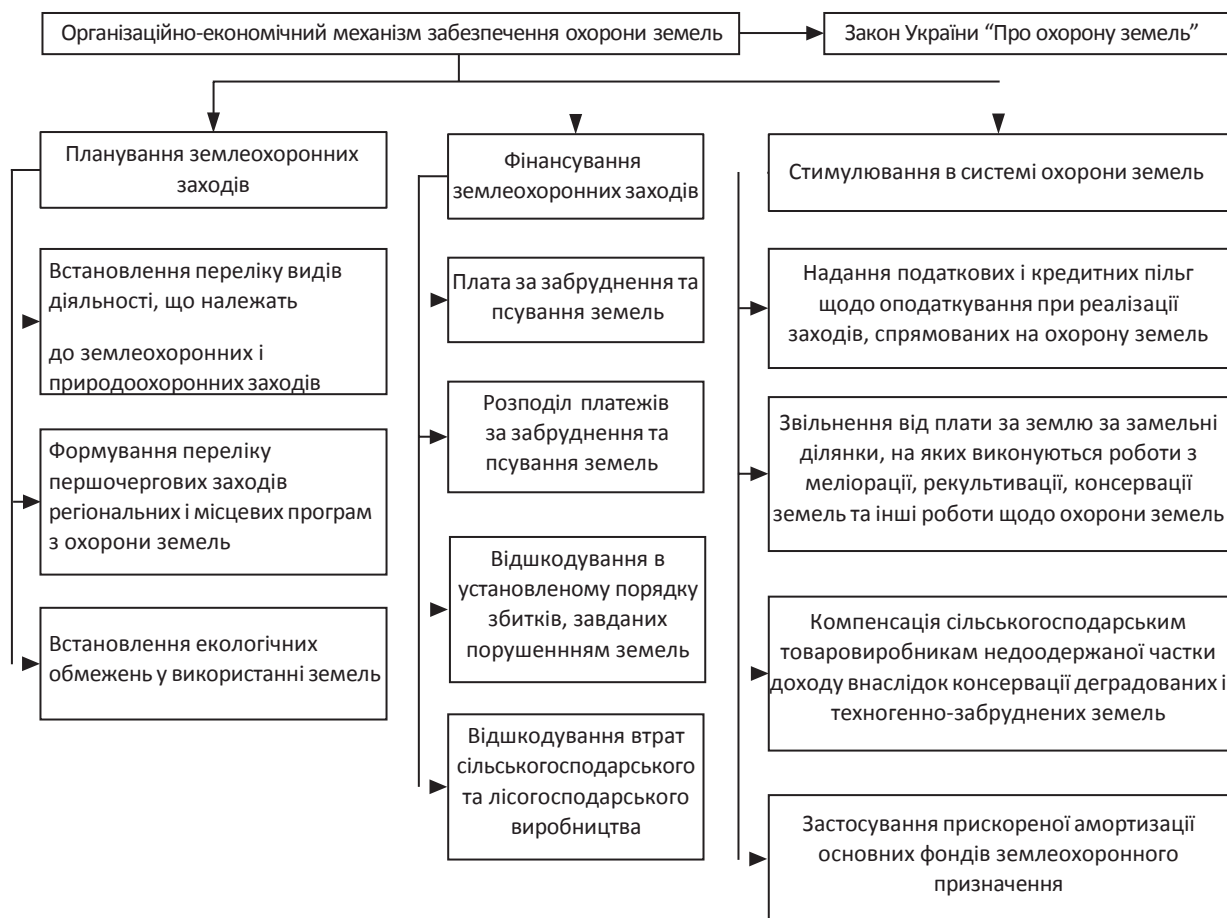

Рис. 1. Структурна модель організаційно-економічного механізму землеохоронної діяльності

Для забезпечення реалізації зазначених моделей організаційно-економічних механізмів відповідно до ст. 27 Закону України “Про охорону земель” Кабінет Міністрів України повинен прийняти Порядок економічного стимулювання заходів щодо використання та охорони земель і підвищення родючості ґрунтів, а також коли необхідно розробити відповідні методики. У зв’язку з відсутністю такого порядку та методик оцінки ефективності заходів ці механізми повністю не можуть бути застосовані в практиці управління земельними ресурсами. [3, с. 46]

Відсутній і конкретний перелік заходів з поліпшення продуктивності земель та їх охорони, тоді як суб’єкти аграрного земле- і природокористування повинні економічно стимулюватись за конкретні, зрозумілі їм і суспільству заходи, що проводяться за їх кошти й піддаються простому визначенню та прямо або опосередковано будуть забезпечувати стійкість агроландшафтів та суміжно розташованих земельних об’єктів. До таких заходів на регіональному рівні слід віднести:

- здійснення консервації орних земель та інших сільськогосподарських угідь;
- будівництво протиерозійних гідротехнічних споруд;
- створення полезахисних лісосмуг, лісових насаджень у водоохоронних зонах річок та навколо водойм, у ярах та балках;
- окультурення природних кормових угідь;
- проведення хімічної та гідротехнічної меліорації ґрунтів;
- протиерозійний обробіток ґрунту.

Всі вони увійшли до переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 р. і повинні фінансуватися за рахунок державного бюджету.

Список використаних джерел

1. Гуцуляк Ю. Г. Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки. – Чернівці: Прут, 2019. – 124 с.

2. Новаковський Л. Я., Третяк А. М., Добряк Д. С. Земельна реформа і землеустрій в Україні. ІЗУ УААН. – К., 2011. – 138 с.

3. Третяк А. М. Наукові основи землеустрою. Навчальний посібник. – К.: ТОВ ЦЗРУ, 2012. – 342 с.

4. Третяк А. М. Історія земельних відносин і землеустрою в Україні: Навчальний посібник. – К.: Аграрна наука, 2016. – 280 с.

Олександр ХАРЧЕНКО, аспірант першого року навчання,
спеціальності 051 «Економіка»

Науковий керівник: **ЯСІНЕЦЬКА Ірина Анатоліївна**,
доктор економічних наук, професор
кафедри садово-паркового господарства, геодезії та землеустрою
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ НОРМАТИВНО ГРОШОВОЇ ОЦІНКИ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

За Конституцією України земля – це національне багатство і повинна перебувати під особливою охороною держави. Вирішення проблеми справляння плати за землю, за умов становлення ринкової економіки, стає особливо актуальним. Питання справляння плати за землю тісно пов'язане з обліком земельних ділянок, правильність ведення та повнота якого залежить від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та землевпорядних органів.

Використання землі має свої особливості, і поєднання особливостей використання землі як природного ресурсу, територіального базису та фактору виробництва є принципом земельного законодавства України. Права власності на земельну ділянку поширюються, з огляду на закон, на поверхневий